

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נישואין (כא)

טו' באב תשפ"ב 1437 (שנה כז')

ההפטרה: "נחמו נחמו" (ישעיה מ)

פרשת ואתוונן - שבת נוזמו

"ואותי צוה ה' בעת ההיא כלומר אתכם זוזקים ומשפטים לעשותכם אותם..." (ד,יד)

אמר הכתוב "לעשותכם אותם" ולא "לעשות אותם", ללמדנו כשאדם מקיים את חוקי התורה ומשפטיה, הרי הוא עושה ובונה את עצמו, כי התורה בונה את האדם ועושה אותו ל"אדם", וזה שנאמר: "לעשותכם אותם" שאתם עושים ומתקנים את עצמכם ומשתנים לטובה ומתעדנים ע"י לימוד התורה הקדושה. (תורת הפרשה) והתעדנות זו עוזרת לאדם לוותר ולהתגמש ולא לעמוד על כל קוצו של יוד בבחינת "אני ואפסי עוד", כי באופן זה לא יוכל הבית היהודי להתנהל על מי מנוחות וממלא כשיש מריבות ומחלוקות לא תוכל השכינה לשכון בין כתליו והברכה לא תשרה בו.

"ולא תזמוד אשת רעך... וכל אשר לרעך" (ה,יז)

מובא בזהר הקדוש: שזוהי הדיברה האחרונה שבעשרת הדברות שבתורה, לפי שזהו כלל הכול, ומי שחומד אשת אחר כאילו עבר על התורה כולה.

ללמדנו שכל אחד מקבל את בת הזוג שהועיד לו הקב"ה מששת ימי בראשית ורק היא בלבד המתאימה לו לתיקונו הנצחי, ולכן לא שייך שיחמוד את "אשת רעך" שלא מתאימה עבורו כלל, אע"פ שחושב אחרת שהרי הקב"ה שבראנו יודע מי הכי טובה עבורנו, ואת זה קיבלנו!

מעשה שהיה **תפילה עושה פירות!** (מפי הרב מרדכי רוט - מטפל רגשי)

היה זה לפני כשנה, קיבלתי טלפון מאברך צעיר: "בבקשה מרדכי, אני בצומת דרכים רצינית בחי, אני לא יודע מה לעשות!". וכך הוא סיפר לי: "אני נשוי זה מספר שנים. בראשית דרכנו המשותפת הכול היה נפלא וטוב, תקשורת טובה וזוגיות בריאה, הסתדרנו ב"ה מעולה. אני אברך כולל ואשתי עסקה בתחום הקוסמטיקה, גם כסף לא היה ממש חסר.

לפני כשנתיים שמתי לב שאשתי החלה לשנות את סגנון המלתחה שלה, מסגנון עדין וצנוע אט אט התהפכה המגמה, אבל העדפתי לשתוק ולא להגיד מילה. חשבתי לעצמי אולי תקופה קשה עוברת עליה, ניסיתי לדבר איתה בעקיפין האם משהו מציק לה, או קשה לה במשהו כזה או אחר, אבל היא אמרה ששום דבר לא מטריד אותה והכול בסדר, אבל הלבוש נעשה משבוע לשבוע לא צנוע יותר ויותר.

עד שהגיע מצב שפשוט ממש התביישתי ללכת איתה ברחוב, אז כבר לא התאפקתי ושאלתי אותה בעדינות: 'תגידי לי אשתי היקרה, קרה איזה מקרה בתקופה האחרונה? זה קצת מפריע לי שהתחלת להתלבש בצורה כזו?' וזו הייתה הפעם הראשונה שאשתי דיברה אליי באופן לא מכובד: 'ישנם דברים שאתה לא צריך להתערב לי בחיים, אני אעשה מה שאני חושבת ואיך שאני מבינה', הייתי המום מהתגובה של אשתי אבל העדפתי לשתוק.

החלטתי שאני לא מעיר על כך יותר אף מילה כאשר זה היה קשור רק אליי, אך כאשר התחלתי לקבל מהחידוד דרישות שלום שאשתי מתלבשת בצורה לא הכי צנועה, ואם אשתי לא תפסיק עם זה הבנים שלנו יסולקו מהחידוד, אז כבר לא הייתה הפעם הראשונה שאשתי דיברה אליי באופן לא מכובד: 'ישנם דברים שאתה לא צריך להתערב לי בחיים, אני אעשה מה שאני חושבת ואיך שאני מבינה', הייתי המום מהתגובה של אשתי אבל העדפתי לשתוק.

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * **לא לעיין בזמן תפילה** * שקיעה 7:22-7:29 * סוף זמן ק"ש 8:45-8:43

הוא אמר לי: 'אתה חייב להציב לאשתך עובדה שאם היא הולכת בצורה לא צנועה יזרקו את הילדים שלכם מהחיידר, היא צריכה לדעת ולהבין את המציאות שהיא גורמת בהתנהגות שלה'. ניגשתי לאשתי בעדינות ואמרתי לה מה שאמר לי הרב, ולתדהמתי אשתי כעסה כמו שלא כעסה אף פעם: 'שיזרקו! לא אכפת לי! נמאס לי! שיעשו מה שהם רוצים'.

הלכתי להתייעץ עם עוד כמה אנשים מבינים בתחום ואף אחד לא מצא מזור לבעיה שלי. היו גם רבנים שאמרו לי אולי תאיים עליה בגירויים, אז אני פונה אליך כמוצא אחרון לפני שאני מאבד את שפיותי, אני אדם רגיש ועדין ולא יודע מאיפה נפל עליי כל התיק הזה. אני אוהב את אשתי מאוד ואשתי היא אישה טובה, בוודאי משהו רציני עובר עליה ולכן היא מתנהגת כך, כמובן שאינני שוכח את העובדה שהיא אימא טובה לילדים שלנו, אוהבת אותם ועושה הכול בשבילם'.

ביקשתי מעומק ליבי מהשם יתברך שייתן לי את הדעת הנכונה מה להגיד לאותו יהודי, וכך עניתי לו: "לאור מה שסיפרת לי והבנתי שהרבה אנשים כבר התערבו בסיפור הזה, אין לי איזה פתרון פלא, אבל יש לי שני דברים שאני בטוח שאם תעשה אותם אז השם יעזור ודברים ישתנו לטובה.

דבר ראשון אתה צריך כל יום להגיד לאשתך ולפחות פעמיים ביום: 'אני לא אעזוב אותך אף פעם, מה שיהיה ומה שתעשי אני אוהב אותך בכל מצב'. אתה צריך לתת לאשתך את התחושה שאתה לא עושה איתה שום תנאים, אתה אוהב אותה בכל מצב ואתה היית איתה ונשאר איתה.

והדבר השני שתעשה שזה העיקר ותאמין לי שזה הכי הכי יעזור לך. "מתי התפללת ברצינות ובעקביות על מה שקורה עם אשתך?" שאלתי אותו, "יוצא לי מידי פעם להתפלל כאשר אני נשבר מכל המצב", הוא ענה. "לכמה רבנים ויועצים הלכתי?" שאלתי. "לפחות ל-8 הלכתי ושום דבר לא עזר", "בדיוק, באמת אף אחד לא יכול לעזור לך, גם אני לא, רק השם יכול לעזור לך. תאמין לי, תפילה אליו תעזור לך יותר מאלף יועצים. קח לך כל יום עשר דקות שבהם אתה מבקש מהשם יתברך רק על זה ואומר כך: 'אבא שבשמיים תרחם עליי, אנא בבקשה ממך תרחם על אשתי, הלכתי לכל כך הרבה אנשים ואף אחד לא הצליח לעזור לי, רק אתה יכול לעזור לי, אנא ממך עזור לי, תן בלב אשתי קדושה, אבא תן בליבי לאהוב את אשתי ולא להעיר לה על זה. אבא רוצים לזרוק את הילדים שלי מהחיידר, ה' יתברך תעזור לי, ככה תגיד בשפה פשוטה ואמיתית, כדבר בן אל אביו, תהיה עקבי, תתפלל כל יום במשך עשר דקות. חודש, ואני בטוח שאתה תראה שינוי. וכמובן תמשיך להגיד לאשתך כל יום כמה אתה אוהב אותה וכמה אתה מבטיח לה שאף פעם לא תעזוב אותה בכל מצב". "אבל הילדים, מה יהיה איתם?, מה יהיה עם החיידר? יזרקו אותם!", "להשם יש פתרונות להכול", השבתי לו. כמו שאותו אברך התקשר בפתע פתאום כך הוא נעלם ולא חזר בחזרה לספר מה קורה עם אשתו והילדים שלו.

לפני תקופה קיבלתי טלפון, היה זה אותו אברך: "מרדכי, רציתי להגיד לך תודה, הצלת את חיי הנישואין שלי, הצלת את הילדים שלי".

וכך הוא סיפר: "אחרי השיחה איתך הייתי מאוכזב קשות, חשבתי שתיתן לי איזה רעיון, משהו בומבסטי, ובסוף כל מה שאמרת היה: תגיד לאשתך מלל כלשהוא בכל יום, ותתפלל. אבל אני רציתי ת'כלס. אז הלכתי לעוד שני רבנים שאמרו לי תציב לפניך אולטימטום: או שאת חוזרת לעצמך או שנלך לבית דין, אבל לא הייתי מסוגל נפשית להגיד כזה דבר לאשתי, אז החלטתי לעשות את מה שאתה אמרת. התחלתי להגיד לאשתי שאני מבטיח לה שלעולם לא אעזוב אותה ותמיד אישאר לצידה בכל מצב, והתחלתי בכל יום להתפלל במיוחד על הדבר הזה. הייתי קם מוקדם בבוקר וממש בוכה בכל יום חצי שעה להשם יתברך: 'אנא השם תעזור לי, אף אחד לא יכול רק אתה, בבקשה ממך תרחם על אשתי, וכך בכל יום. לא עבר חודש וחצי והנה אני רואה שאשתי מתחילה לאט לאט לחזור להתלבש כפי שנהגה בעבר, ממש פלא פלאים. ואז לילה אחד בשעה מאוחרת אשתי אמרה לי: 'יש לי משהו לדבר איתך'. ישבתי איתה על הספה בסלון ואז היא התחילה לבכות ולבכות, בזכותך - היא מלמלה בין דמעה לדמעה - חזרתי לעצמי, ואז היא נרגעה מעט והחלה לספר לי מה עבר עליה.

הכרתי אישה אחת סימפטית ומעניינת ולאחר תקופה קצרה נהיינו ממש חברות טובות. יום אחד היא חשפה את סגור ליבה בפניי והתחילה לספר לי על שאלות שיש לה בענייני אמונה ובכך התחילה לערער לי את האמונה שלי. ככל שהיא העמיקה בעניין לא היו לי כל כך תשובות, והארס התחיל לחלחל במוחי ובעיקר

בנשמת. הגעתי לכוה מצב שמרוב השאלות שהחלו אצלי זה גרם לי לרצות לברוח מהכול ולכן התחלתי לזלזל בצניעות. בהתחלה שקצת נלחמת איתי בנושא זה רק גרם לי לעשות את ההפך הגמור. גם כך הייתי שבורה מעצמי, פחדתי לספר לך מה עובר עליי, פחדתי שתגיד לי שהשתגעתי.

ואז פתאום התחלת להגיד לי בכל יום שאתה אף פעם לא תעזוב אותי, זה עצמו כבר ריכך את נשמתי לרצות לעשות את רצונך. היה בוקר אחד בו ראיתי אותך פשוט במקרה יושב ובוכה להשם עליי ועל המצב, זה גרם לי לכוזו התעוררות חזקה שפתאום קיבלתי תשובות לכל השאלות שלי. הלכתי גם לאיזו רבנית שעשתה לי סדר בראש לכל השאלות שלי, והנה ברוך השם, השם הציל אותי!

הלכות נישואין [ט]

מעמד החופה וקידושין[ו]

שואל ומשיב

שאל ומשיב *שאלה:* כבוד הרב, רציתי לשאול האם מותר לכתוב פסוקים בהצמנות של בר-מצוה או חתונה שהרי ההצמנות האלו אחרי כך נלכדות לפח ופסוקים אלו

תשובה: אין לכתוב פסוקים מהתנ"ך בהזמנה לחתונה או בר-מצוה, אפילו חלק מפסוק [משלוש מילים ומעלה שיש בהם משמעות או ארבע אפילו ללא משמעות], ואפילו ששם ה' לא מופיע בפסוק אסור.

שהתורה לא תשתכח ויוכלו ללמוד אותה צריך לצטט פסוקים בביאור תכנים תורניים, בתפילות שבסידורי התפילה בספרי הלימוד, במחברות לימוד וכו' (סך שס, ט"ז שס, משנ"צ שס, משנה אחרונה סי' תרלח ס"ק כד, כה"ח שס ס"ק נג, פניני הלכה שס).

לפי הטעם הראשון יש בעיה לרשום פסוקים או חלקי פסוקים [מ-3 מילים ומעלה] בהזמנות לחתונה או בר-מצוה מאחר וזורקים הזמנות אלו לפח ויבואו פסוקים אלו לידי בזיון, אך אם משנים את חלק מהמילים של הפסוק יהיה מותר לכתוב אותו בהזמנות ויהיה מותר לזרוק הזמנות אלו לפח ללא חשש:

אם משנים מלשון הפסוק אזי:

- * אם משנה מלשון הפסוק ואו מסדר המילים באופן שלא יישארו שלוש מילים רציפות מסדר הפסוק המקורי – מותר, ולא צריך לגונזו (גנזי הקודש פ"ט ס"ח ס"ק ג).
- * אם משנה את לשון הפסוק מיחיד לרבים או מרבים ליחיד ובאופן שלא נשארו שלוש מילים רציפות מהפסוק המקורי – מותר, ולא צריך לגונזו (גנזי הקודש פ"ט ס"ח ס"ק ז).
- * אם משנה את המילים בפסוק מכתוב מלא לחסר או להיפך ואין העניין משתנה ע"י כך – לא מועיל ויש לו דין פסוק שצריך לגונזו (גנזי הקודש פ"ט ס"ט ס"ק ה).
- * אם כותב את הפסוק בקשת או בעיגול – לא מועיל ויש לו דין פסוק שצריך לגונזו (שס ס"ק א).
- * אם כותב את הפסוק במאונך מילה תחת מילה – לא מועיל ויש לו דין פסוק שצריך לגונזו (שס ס"ק ז).
- * אם כותב את הפסוק במרווחים גדולים בין מילה למילה – לא מועיל ויש לו דין פסוק שצריך לגונזו (אגרות משה יו"ד חלק ד סי' לח).

יש להקל בחלק פסוק ששגור בלשון בני אדם שאף אם לא היה פסוק היו אומרים אותו כגון: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" וכן יש להקל בחלק פסוק שבא לציין תאריך וכדו' (גנזי הקודש שס)

דוגמאות הלכה למעשה לפסוקים בהזמנות :

- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בתהילים (קלז ו): **"אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתנו"** (ש"ת לאגרות אפשר לכתוב בשינוי **"נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו"** (גנזי הקודש שס עמ' סכז).
- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בירמיה (לג יא): **"קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה"** (ש"ת לאגרות משה שס). אפשר לכתוב **"קול ששון ושמחה קול חתן וכלה"** (גנזי הקודש שס עמ' סכג).
- ואפשר גם לכתוב **"קול ששון"** מצד אחד של הדף **"וקול שמחה"** בצידו השני של הדף באותה שורה, ושורה מתחת מצד ראשון של הדף **"קול חתן"** ובצידו השני של הדף באותה שורה לכתוב **"קול כלה"** ומעליהם בחצי קשת תהיה כתובה איזו אמרה או פסוק בשינוי באופן שקצוות חצי עיגול מפרידים בין **"קול"** **"ששון"** לבין **"קול שמחה"** וכן בין **"קול חתן"** **"לקול כלה"** (גנזי הקודש שס, לאגרות משה שס).
- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בירמיה (לג י): **"עוד ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים"** אפשר לכתוב **"עוד ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים"** (גנזי הקודש שס עמ' סכג).
- הטעם: **"עוד ישמע"** נמצא בתחילת הפסוק בכלל, ושתי מילים מותר לכתוב מפסוק, כמו כן **"בערי יהודה..."** ששינוי **"בהרי יהודה"**, אם כן יש לנו רק שלוש מילים ברצף מפסוק ללא משמעות שמותר.
- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בתהילים (ק"ח כד): **"זה היום עשה ה' ניליה ולשמחה בך"**, מותר לכתוב בשינוי **"יום זה עשה ה' נשמחה ונגילה בך"** - שזה כבר לא פסוק (גנזי הקודש שס עמ' סכג).
- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בשיר השירים (ח ז): **"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה"** וכדו' (תשובת הגאון בן כיון מוצפי באתר סלו).
- * מותר לכתוב בהזמנה את האמרה **"עלבי הגוף בעלבי הגוף דבר נאה ומתקבל"** - שזה לא פסוק אלא משל שמואל בגמרא (פסחים מט). (גנזי הקודש שס עמ' סכג).
- * מותר לכתוב בהזמנה את האמרה **"בורא העולם בקניין השלם זה הבניין"** - אינו פסוק (שס עמ' סכז).
- * אסור לכתוב בהזמנה את הפסוק בחומש דברים (ו, ח) **"וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך"** אבל אפשר לכתוב בשינוי **"וקשרתם על ירך לאות ולטוטפות היו בין עיניך"**. [אין לכתוב בהזמנה פסוק שמכיל שם חתן הבר מצוה, אלא רק בשינוי].
- מותר לכתוב בהזמנה ב"ה ו- בס"ד ואין בזה חשש איסור אף על פי שההזמנה נזרקת לפח (ש"ת יח"ד לרש"ל עובדיה יוסף ח"ג סי' עה, ש"ת תשובות הגהות לגר"מ סטרנבוך ח"א סי' תרמ).
- אם נתקבלה הזמנה לחתונה ובה פסוקים יחתוך את קטעי הפסוקים ויגנזם ואפשר לגנוז את כל ההזמנה בלא לחתוך את הפסוקים (גנזי קודש פ"ט ס"ז עמ' קטו).

בית דין לדיני ממונות באשדוד בראשות הרב אוריאל אסרף שליט"א פתוח בימים א-ה ניתן לפנות בכל שאלה ונושא, וכן לפתיחת תיקים במזכירות בית הדין 058-3220350

ניתן להשיג במשרדי העלון את ספר "נתיבות החינוך" ספר חובה בכל בית 08-8644452

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com